

gemeente [gD] Doetinchem

*Kadernota Integrale veiligheid
2020-2023*

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Inleiding	3
2. Functie van dit kader	3
3. Missie/visie van het kader integrale veiligheid	3
4. Basisuitgangspunten	3
5. Veiligheidspartners	4
6. Twee prioriteiten 2020-2023	5
7. Prioriteit 1 – Ondernijnde criminaliteit	5
7.1 Problematiek	6
7.2 Aandachtpunten	6
7.3 Uitgangspunten	8
7.4 Indicatoren/doelstellingen	8
7.5 Aanpak en samenwerking partners	8
7.6 Financiën	8
8. Prioriteit 2 – Zorg en veiligheid	9
8.1 Problematiek	9
8.2 Aandachtspunten	9
8.3 Uitgangspunten	11
8.4 Indicatoren/doelstellingen	11
8.5 Financiën	11
9. Samenwerking	11
10. Veiligheidsbudget	12

Voorwoord

De gemeenteraad stelt eens per vier jaar de veiligheidsprioriteiten vast. Prioriteiten die de raad van de gemeente Doetinchem vaststelt worden door het politiedistrict Noord Oost Gelderland en het basisteam Achterhoek West meegenomen in hun jaarplannen.

In deze Kadernota zijn de prioriteiten uitgewerkt. Deze kadernota ziet op de sociale veiligheid binnen de gemeente Doetinchem. Deze kadernota bouwt voort op hetgeen is ingezet en legt de nieuwe ontwikkelingen vast die de prioriteit behoeven.

De over het algemeen positieve ontwikkeling van het veiligheidsbeeld heeft zich vertaald in de criminaliteitscijfers. Ook tijdens de eerste periode van de Coronapandemie was er een brede daling van de cijfers zichtbaar, nu lijken de cijfers weer op te lopen. Onze gemeente gaat daarin mee met de landelijke trend, maar ook een goede samenwerking binnen en buiten de veiligheidsketen, hebben bijgedragen aan deze algehele positieve ontwikkeling.

Het is natuurlijk niet zo dat we nu op onze lauweren kunnen rusten. Nieuwe bedreigingen zijn op ons afgekomen zoals ondermijnende criminaliteit. Een groot en niet te onderschatten dossier waar wij de komende jaren serieus aandacht aan moeten blijven besteden. Ondermijnende criminaliteit ofwel ondermijning genoemd is een paraplubegrip waar heel veel onder hangt. Het is mede daarom dat wij de komende periode met twee vastgestelde prioriteiten aan de slag gaan. Dat is naast ondermijnende criminaliteit, de prioriteit zorg en veiligheid (inclusief personen met verward gedrag). Vanuit het veiligheidsdomein zien we steeds meer de verbindingen en samenwerking met het sociaal domein ontstaan. Dit is een groot en veelomvattend onderwerp waarbij het niet sec gaat om op te treden via de veiligheidspportefeuille, maar meer om in te zetten op voorkomen en triggers weg te nemen.

Ook de komende jaren zullen de professionals met gedrevenheid en aandacht werken aan een veilige gemeente. Deze Kadernota 2020-2023 geeft hierbij richting. Waar door maatschappelijke veranderingen bijsturing nodig is doen we dat.

Mark Boumans
Burgemeester Doetinchem

1. Inleiding

Op basis van deze Kadernota werken wij samen aan de sociale veiligheid met onze veiligheidspartners, inwoners, ondernemers en instellingen. Waar nodig versterken en intensiveren we het veiligheidsbeleid.

De veiligheidsprioriteiten voor de periode 2020-2023 zijn:

1. Ondermijnende criminaliteit
2. Zorg en veiligheid

De uitwerking van de twee prioriteiten vormt de kern van deze nota.

2. Functie van dit kader

Voor de veiligheidsprioriteiten geeft dit kader op hoofdlijnen aan waar we de komende periode de focus op willen leggen en hoe wij dat gaan aanpakken. Nadere operationalisering van die hoofdlijnen vindt plaats in concreet handelen, beleid en projecten. Dit kader geeft daarmee ook voor andere gemeentelijke domeinen die een directe- of indirecte relatie hebben met veiligheid een richting en andere beleidsterreinen kunnen zo ook aanhaken op dit kader.

3. Missie/visie van het kader integrale veiligheid

Wij streven er naar dat inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Doetinchem veilig zijn, zich veilig voelen en bereid zijn samen met professionele partners de veiligheid te vergroten.

Veiligheid en leefbaarheid is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. De gemeente voert de regie op veiligheid en leefbaarheid. Integrale samenwerking staat daarbij voorop.

4. Basisuitgangspunten

Bij de regie op ons veiligheidsbeleid gaan we van de onderstaande basisuitgangspunten uit. De uitgangspunten hebben veelal een sociale veiligheidscomponent. De mate waarin een uitgangspunt dominant is hangt van de problematiek af die binnen een veiligheidsthema speelt.

1. Eigen verantwoordelijkheid en (zelf)redzaamheid

Primair is iedereen zelf verantwoordelijk voor zijn of haar eigen veiligheid en voor de veiligheid. Het spreekt voor zich dat de gemeente en de ketenpartners faciliteren om de veiligheid te vergroten voor hen die minder zelfredzaam zijn. In onze samenleving mag en kan iedereen een bijdrage leveren aan de sociale veiligheid in onze gemeente.

2. Samenwerken met inwoners en ondernemers

Onze inwoners en ondernemers zijn degenen die veiligheid en onveiligheid daadwerkelijk ervaren. Door hun inzet dragen inwoners en ondernemers bij aan veiligheid.

Samenwerking tussen veiligheidsprofessionals en inwoners en ondernemers vinden we belangrijk en waar dat nodig is, intensiveren we dit.

3. Ketenaanpak

De aanpak binnen veiligheid wordt gekenmerkt door een goede afstemming van verschillende activiteiten door de gemeente en ketenpartners. Hierbij gaan we uit van de veiligheidsketen: pro-actie, preventie, preparatie, repressie en nazorg. Dat betekent een goede balans tussen preventieve en repressieve maatregelen. We handelen preventief waar het kan (zo veel mogelijk voorkomen) en repressief waar het moet als het gaat om handhaven van wet- en regelgeving.

Informatiedeling binnen de mogelijkheden van de AVG is een randvoorwaarde voor de (samenwerking) in de integrale ketenaanpak. Uitgangspunt hierbinnen is dat we kijken wat en hoe we informatie kunnen delen en de ruimte de AVG ons biedt, optimaal benutten.

Wanneer er in een van de andere domeinen, zoals zorg en ruimte, binnen de gemeente mogelijkheden zijn om de veiligheid te vergroten, nemen wij dit mee in de afweging en besluitvorming.

Goede en juiste informatie is de basis voor de effectieve- en efficiënte inzet van mensen en middelen voor veiligheid en leefbaarheid. Op basis van convenanten die we hebben gesloten of zullen sluiten met onze veiligheidspartners, delen we informatie.

4. Gebiedsgericht werken

Binnen het gebiedsgerichte werken is het veiligheidsbeleid er opgericht dat de gehele gemeente zo veilig mogelijk is. In specifieke gebieden waar onveiligheid en risico's aanwezig zijn of opkomen, werken wij aan oplossingen samen met de wijkregisseurs, met de veiligheidspartners, de veiligheidskamer Achterhoek, Buurtplein, inwoners en ondernemers.

5. Veiligheidspartners

Een goede samenwerking met onze professionele veiligheidspartners en met inwoners en ondernemers is belangrijk. De afgelopen jaren hebben we gebouwd aan een waardevol netwerk dat wij blijven uitbouwen en waar nodig versterken.

Onze (strategische) partners in het veiligheidsdomein zijn:

Politie

De politie heeft tot taak te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die dit behoeven. Op lokaal niveau treedt de politie op onder het gezag van de burgemeester als het gaat om de openbare orde. De politie treedt op onder het gezag van de Officier van Justitie als het gaat om de strafrechtelijke handhaving.

Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie (OM) zorgt er voor dat strafbare feiten worden opgespoord en vervolgd. Daarvoor werkt het OM samen met de politie en andere opsporingsdiensten. De Officier van Justitie leidt het opsporingsonderzoek. Het OM heeft ook tot taak te zorgen dat het vonnis van de rechter wordt uitgevoerd, dat boetes moeten worden betaald, gevangenisstraffen worden uitgezeten en taakstraffen uitgevoerd.

Instellingen en samenwerkingsverbanden

Wij werken samen met een grote hoeveelheid instellingen en in enkele samenwerkingsverbanden voor een veilige gemeente. Wij noemen hierbij zonder uitputtend te willen zijn het Zorg en Veiligheidshuis Noord Oost Gelderland met de Veiligheidskamer Achterhoek, het Regionaal Informatie en expertise Centrum (RIEC), het Regionaal Platform Criminaliteitspreventie Oost Nederland (RPC-ON), HALT, de stichting Veilig Thuis, jongerenwerk Buurtplein, GNet (inclusief verslavingszorg), VNOG, ODRA etc..

Inwoners en ondernemers gemeente Doetinchem

Onze inwoners en ondernemers nemen krijgen een steeds belangrijker rol in het samenwerken op het gebied van veiligheid. De afgelopen jaren hebben de Buurtpreventie WhatsApp-groepen een enorme vlucht gekregen. Veel inwoners zijn aangesloten bij Burgernet; een initiatief van de politie en de gemeenten waarbij belangrijke politieberichten via een sms-bericht worden verspreid onder de burgernetdeelnemers. Inwoners worden ook door de digitalisering actiever en werken ook zo aan een veilige en leefbare omgeving.

De gemeente Doetinchem is een relatief veilige gemeente. Het algemene beeld is dat er een constante afname is van de geregistreeerde criminaliteit. Deze positieve ontwikkeling willen we natuurlijk vasthouden.

6. Twee prioriteiten 2020-2023

De veiligheidsprioriteiten voor het integraal veiligheidsbeleid:

1. Ondernijnde criminaliteit (ondernijning);
4. Zorg en veiligheid (waaronder kwetsbare personen/personen met verward gedrag).

In de volgende hoofdstukken worden de prioriteiten uitgewerkt door in hoofdlijnen in te gaan op waar de prioriteit in het algemeen over gaat, wat de specifieke problematiek is, wat de aandachtpunten zijn, welke beleidsuitgangspunten er zijn, wat we willen bereiken, welke indicatoren we willen hanteren, wat onze aanpak is, met wie we samenwerken en wat dit voor de financiën betekent.

7. Prioriteit 1 - Ondernijnde criminaliteit

De gemeente Doetinchem is een relatief veilige gemeente en toch hebben ook wij te maken met ondernijnde criminaliteit. Sinds 2017 is er in toenemende mate aandacht voor dit thema. Het is goed om te zien dat de raad van de gemeente Doetinchem het belang om ondernijning tegen te gaan ziet. Ondernijning is namelijk geen hype, maar ondernijnde criminaliteit, wat is dat nou eigenlijk? De exacte definitie is moeilijk in een zin samen te vatten, maar grofweg betekent het de vermenging van de onderwereld en de bovenwereld, de sluipende bedreiging van de integriteit van het openbaar bestuur, overheidsambtenaren en bedrijfsleven, bedreigde bestuurders en ambtenaren, afpersingspraktijken, de innesteling van criminele fenomenen in buurten en woonwijken of het ontstaan van 'vrijplaatsen'. Het is een maatschappelijk probleem.

Praktijkvoorbeelden zijn er te over: De buurman die wiet verbouwt op zijn zolder waardoor brand kan ontstaan, de bedreiging van de burgemeester, of de dumpingen van drugsafval in wijken, overlast en criminaliteit door jeugdgroepen. Ondernijnde criminaliteit raakt ons allemaal.

Sinds 2018 is de Achterhoek ook in gezamenlijkheid bezig met de aanpak van de ondernijnde criminaliteit. Er is een Achterhoekse projectleider die alle lijnen tussen de gemeenten verbindt, aanjaagt, uniformeert en enthousiasmeert.

Ondernijnde criminaliteit ondernijnt het lokale gezag, verslechtert de veiligheid en leefbaarheid in de buurt en levert schade op voor bonafide ondernemers. De 'onderwereld' maakt voor criminele activiteiten gebruik van diensten van 'de bovenwereld'. Zo gebruiken criminelen vastgoed bijvoorbeeld voor het telen van hennep, het witwassen van crimineel verkregen vermogen of mensenhandel. Voor het verkrijgen en exploiteren van vastgoed maken ze onder andere gebruik van financiële dienstverleners, makelaars, notarissen, loodgieters en de overheid als vergunningverlener.

Bewust of onbewust faciliteren deze partijen daarmee de ontplooiing van criminele activiteiten waardoor vermenging ontstaat tussen onder- en bovenwereld. Met de bestuurlijke aanpak willen wij deze vermenging bestrijden en voorkomen dat criminelen door de overheid worden gefaciliteerd.

Samen met het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (verder RIEC) werken wij gezamenlijk met verschillende overheidspartners (o.a. het Openbaar Ministerie, de Politie, de Belastingdienst en de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst) aan het voorkomen en terugdringen van ondermijnende criminaliteit. Deze vorm van criminaliteit ondermijnt het lokale gezag en verslechtert de veiligheid en leefbaarheid, doordat onderwereld (onder valse voorwendselen) gebruik maakt van legale voorzieningen. Ondermijning is een vorm van georganiseerde criminaliteit die zich in de woonwijken, op industrieterreinen en in het buitengebied manifesteert, maar niet op een zichtbare en meetbare manier zoals problemen met jeugdoverlast, woninginbrekers of personen met verward gedrag. Mede daarom hebben inwoners en ondernemers ook geen directe last van ondermijning en zullen zij het daardoor minder snel melden.

Wij kunnen en gaan bestuursrechtelijke interventies plegen bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Zo wordt bijvoorbeeld het nieuwe beleid op basis van artikel 13b Opiumwet toegepast wanneer er soft- en/of harddrugs wordt aangetroffen in een woning of lokaal. Bij illegale prostitutie in een woning of lokaal ontvangt de pandeigenaar een last onder dwangsom. En bij illegale autoverkoop wordt er gehandhaafd op basis van het bestemmingsplan.

De collectieve horecaontzeggingen zullen worden aangevuld met specifieke beleidsregels voor het uitgaanscentrum. Er worden nieuwe beleidsregels gebiedsontzeggingen opgesteld waarmee wij personen die de openbare orde in de horeca of in het horecagebied verstoren een gebiedsverbod kunnen opleggen voor een bepaalde periode. Dit is een van de instrumenten die ingezet kan worden om het horecagebied veilig te houden.

Tevens komen er nieuwe beleidsregels Wet Bibob. Hiermee kunnen aanvragers van vergunningen of kopers van vastgoed en/of gronden financieel getoetst worden. De aanvrager en/of koper moet kunnen aantonen dat het verkregen geld niet van criminele activiteiten afkomstig is.

7.1 Problematiek

We willen en moeten voorkomen, dat de onderwereld structureel verweven raakt met de bovenwereld waardoor de rechtsorde in gevaar kan komen. Bij de aanpak van ondermijning/georganiseerde criminaliteit willen wij een focus leggen op woon- en adresfraude, criminele samenwerkingsverbanden, (verouderde) bedrijventerreinen en drugsproductie- en handel in het buitengebied van onze gemeenten.

7.2 Aandachtpunten

Doordat de bestuurlijke aandacht en inzet op ondermijning de afgelopen jaren is toegenomen, is het risico dat de gemeentelijke organisatie intern ook meer onder druk komt te staan. Bestuurlijke weerbaarheid kan omschreven worden als de mate waarin het lokaal bestuur in staat is de ondermijnende effecten van georganiseerde criminaliteit tegen te gaan, zowel preventief als reactief. Heel veel zaken vallen weliswaar onder de noemer veiligheid, maar zijn veelal ook bij diverse afdelingen belegd. Denk aan informatiebeveiliging en informatiedeling en hoe treed je effectief op bij eventuele incidenten bij onze publieksbalies. Ook hier moet je dus aan denken als het om bestuurlijke weerbaarheid gaat. De constatering is dat hier binnen onze gemeente continue aan gewerkt wordt.

Bij de aanpak van ondermijning leggen wij onze prioriteit bij vier punten die een goede basis vormen om de problematiek het hoofd te bieden.

Woon- en adresfraude

Door het niet inschrijven of verkeerd inschrijven in de Basisregistratie Personen (BRP) kunnen personen zich onttrekken aan het zicht van de overheid. De basis in de aanpak ondermijning voor de gemeente (en voor veel andere partners) begint bij een goede registratie in de BRP. Met een goede registratie, zoals de gemeente Doetinchem voorstaat, is het moeilijker om fraude te plegen met uitkeringen en/of toeslagen. Goed geregistreerde personen zijn altijd traceerbaar door de overheid.

Criminele samenwerkingsverbanden

Criminelen organiseren zich in een netwerk waarbij zij zich structureel bezighouden met criminaliteit voor hun eigen financieel gewin. Belangrijk is hierbij dat we niet in een piramidevorm denken met één leider maar meer in de aanpak van facilitators. Criminele netwerken zijn steeds minder hiërarchisch, maar meer een flexibel geheel waarbij personen makkelijk vervangbaar zijn. Zij ondermijnen daarbij de wet- en regelgeving van de overheid. Denk hierbij ook aan het onterecht verkrijgen van een uitkering, subsidie (denk op dit moment maar aan de TOZO-regeling) of toeslagen, regelingen in het sociaal domein, het misbruiken van vergunningen, het verkrijgen van geld door criminele activiteiten (mensenhandel, hennepsteelt- en handel, vastgoedfraude) en dat vervolgens in de legale economie willen brengen (witwassen).

Op den duur kunnen deze criminele samenwerkingsverbanden onaantastbaar lijken. Wij kunnen deze problematiek alleen maar gezamenlijk aanpakken met partners. En tevens kunnen wij barrières opwerpen om deze vorm van ondermijning tegen te houden. Bijvoorbeeld middels de uitbreiding beleidsregels Wet Bibob.

Bedrijventerreinen

De gemeente kent een aantal bedrijventerreinen waar het risico bestaat dat illegale bedrijven die onder de radar willen blijven zich daar willen vestigen. Een integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit levert successen op. Daarom zal er naar verwachting in 2021 onder regie van het RIEC een veiligheidsscan gemaakt worden van de bedrijventerreinen binnen de gemeente Doetinchem. Deze scan levert een beeld op waarmee we aan de slag kunnen en moeten.

Drugsproductie en -handel buitengebied

Ook worden wij geconfronteerd met het dumpen van drugsafval in onze gemeente. Dit is voor ons een duidelijke aanwijzing dat we op dit vlak extra inzet moeten plegen om ook degenen die zich hier mee bezig houden te achterhalen. Drugsproductie en -handel is in Nederland nu eenmaal zeer lucratief waarbij de pakkans en de straffen laag zijn. De aanwezigheid van een buitengebied in combinatie met leegstand heeft een aantrekkende werking criminelen. We hebben allemaal nog scherp op het netvlies staan de vondst van een drugslab in mei van dit jaar in de gemeente Bronckhorst. Het is dus van groot belang om inzicht te krijgen hoe ons buitengebied eruit ziet en daarop een aanpak te realiseren. Wij zijn kort na de zomer gestart met de voorbereiding voor het Keurmerk Veilig Buitengebied. Wij maken een veiligheidsscan van het buitengebied om meer zicht op en inzicht in de georganiseerde criminaliteit in ons buitengebied te krijgen, onze informatie positie te versterken en kansen/gelegenheden voor criminelen weg te nemen.

7.3 Uitgangspunten

Binnen de aanpak ondermijning zijn vooral de integrale ketenaanpak en het informatie gestuurd werken uitgangspunten waaraan wij met onze partners verder vorm gaan geven. Verder vinden wij het uitgangspunt participatie van inwoners en ondernemers belangrijk binnen deze prioriteit, omdat inwoners en ondernemers een uitstekende informatiebron kunnen zijn om ons (bijvoorbeeld via Meld Misdaad Anoniem) te helpen in de aanpak.

7.4 Indicatoren/doelstellingen

Ons doel is om op basis van samenwerking en een gezamenlijk informatiebeeld de meest efficiënte en effectieve aanpak toe te passen om de georganiseerde criminaliteit terug te dringen. Wij zijn in staat proactief, preventief en repressief ondermijning te voorkomen en te bestrijden. Dit met behulp van informatie van inwoners en ondernemers.

7.5 Aanpak en samenwerking met partners

Samen met onze (publieke en private) partners gaan wij georganiseerde criminaliteit tegen en willen deze zoveel mogelijk ontwrichten, waarbij gebruik wordt gemaakt van bestuursrechtelijke-, fiscale- en strafrechtelijke instrumenten. De overheidspartijen treden daadkrachtig op tegen vormen van ondermijning. Het bundelen en delen van de juiste informatie is hierbij randvoorwaardelijk. Inwoners en ondernemers hebben geen direct negatief effect van georganiseerde criminaliteit. Maar op de lange termijn kunnen zij er wel last van krijgen. Zolang de inwoners en ondernemers weinig melden en dat is wel een beetje de cultuur, dan kunnen wij als overheid binnen de veiligheidsketen niet handelen. Als wij iets niet weten dan kunnen wij ook niets aanpakken. Een bewustwordings-campagne onder inwoners en ondernemers kan de gemeente helpen in het ontvangen van signalen van georganiseerde criminaliteit. De IG&D is hier een groot voorstander van en informeert nu al regelmatig hun leden als het gaat om ondermijning.

We zetten in hoofdlijnen in op:

- Scan buitengebied en werken aan het Keurmerk Veilig Buitengebied;
- Veiligheidsscan bedrijventerreinen;
- Vaststellen en uitvoeren van de beleidsregels Wet Bibob;
- Handhaven volgens het beleid artikel 13b Opiumwet bij soft- en harddrugs;
- Het opzetten van een ambtelijke werkgroep ondermijnende criminaliteit;
- Inrichten van een (intern) meldpunt ondermijning;
- Continueren van integrale controles bij bepaalde sectoren;
- Continuering aanpak woon- en adresfraude.

7.6 Financiën

Er zijn middelen nodig om een hoger bewustzijn over ondermijning te creëren bij inwoners en ondernemers. Hiermee wordt de meldingsbereidheid van vergroot, waardoor de overheidspartners meer signalen ontvangen. De overheidspartners kunnen met deze signalen de integrale aanpak uitvoeren om zo de ondermijning aan te pakken. De kosten zullen in binnen de bestaande begroting worden gedekt. Indien deze niet toereikend zijn zullen wij de dekking van extra lasten betrekken in de integrale afweging bij de voorjaarsnota 2021 of later.

8. Prioriteit 2 - Zorg en veiligheid

In onze samenleving zien wij dat mensen steeds langer thuis blijven wonen. Meer specifiek blijven hulpbehoevende en kwetsbare inwoners langer thuis wonen en daarmee worden een zekere mate van zelfredzaamheid die mensen verwacht. Dit brengt risico's met zich mee. We zien bijvoorbeeld door extramuralisering dat er zorgen ontstaan op het gebied van personen met verward gedrag. Dat brengt ook zorgen en risico's met zich mee op het gebied van veiligheid en leefbaarheid en daarmee is direct de link gelegd tussen het domein zorg en waar het in dit kader over gaat, het domein veiligheid. De grote veranderingen in het sociaal domein van de afgelopen jaren waren groot. Deze veranderingen leiden ertoe dat er een nieuwe balans gevonden moest en moet worden tussen het veiligheidsdomein en het zorg domein. De harde en zachte kant moesten meer samenwerken om niet alleen de leefsituatie van inwoners, maar ook de leefbaarheid in onze wijken en dorpen goed te houden.

Binnen het veiligheidsdomein uit zich dit o.a. in woonoverlast en overlast van personen met verward gedrag. Als gemeente, de Veiligheidskamer Achterhoek hoort hierbij, spelen wij een belangrijke regierol in de aanpak van complexe casuïstiek, afstemming van interventies en de verbinding tussen de zorg- en veiligheidsketen. Ook gedurende de looptijd van dit kader hebben wij daar een blijvende en intensief te noemen rol. Ondanks de inspanningen van de afgelopen jaren en de opzet van de sluitende aanpak, moeten wij constateren dat er nog mogelijkheden zijn om dit verder te verbeteren. Zo wordt er op dit moment tussen zorg en veiligheid gewerkt aan de verbetering van de sluitende aanpak van kwetsbare personen en liggen er kansen bij het out of the box denken en maatwerk leveren. Tegelijkertijd moeten we ons realiseren dat niet alles maakbaar is. Er zullen complexe casussen blijven waarvoor, ondanks alle inspanningen, kennis en betrokken expertise, geen goede oplossing is. Aan de maakbaarheid van oplossingen zit een grens. Het is dus wel van belang om de zorg- en veiligheidsketen te blijven versterken en vanuit het veiligheidsdomein willen wij:

- De woon- en leefsituatie van inwoners verbeteren
- overlast voor de omgeving verminderen
- recidive en escalatie voorkomen en daarmee
- bijdragen aan de sociale kwaliteit in wijken en kernen

8.1 Problematiek

Bij het versterken van de verbinding tussen het zorg- en veiligheidsketen gaat het vaak om personen die de grip op hun leven (dreigen te) verliezen, waardoor het risico aanwezig is dat zij zichzelf of anderen schade berokkenen. Dit kan zich uiten in overlast, gewelddadig gedrag, maar ook in verwaarlozing. Vaak ervaren personen problemen op meerdere levensgebieden. Om te voorkomen dat mensen overlastgevend gedrag geven is een ondersteuning en maatwerk van belang. Dit vraagt veel afstemming tussen partijen en oplossingen zijn dikwijls niet eenvoudig te vinden. In de praktijk zien we dat het volhouden is om een resultaat te boeken. Maatwerk, doorzettingsmacht en beslissingsbevoegdheid zijn belangrijke elementen om de problematiek aan te kunnen pakken.

8.2 Aandachtspunten

Bij het versterken van de verbinding tussen zorg- en veiligheidsketen geven wij prioriteit bij drie groepen van personen waarbij de complexiteit van de problematiek er toe leidt dat de gemeente er in zowel de zorgketen als ook in de veiligheidsketen mee te maken heeft. De ervaringen van de afgelopen jaren leiden tot de constatering dat als de zorg niet op orde is, wij dit merken in de veiligheidsketen. Veelal gaat het dan om woonoverlast. Woonoverlast tast het leefklimaat aan en de sociale onveiligheid neemt toe.

Personen met verward gedrag

Het nieuws heeft er vol mee gestaan. Het aantal meldingen van personen met verward gedrag laat de afgelopen jaren een enorme stijging zien. Met de verbetering van de sluitende aanpak willen voorkomen dat deze groep tussen wal en schip valt. Niet alleen omdat deze groep passende zorg nodig heeft, maar ook om geen onveiligheid in brede zin te laten ontstaan in de wijken en dorpen. We willen crisissituaties zoveel mogelijk voorkomen, zodat ook politie en hulpdiensten ontlast worden.

Op 1 januari 2020 is de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg in werking getreden. De wet regelt o.a. dat verplichte zorg ook buiten een GGZ-instelling opgelegd kan worden en helpt ons om een passende aanpak te realiseren. De burgemeester en de wethouder zorg hebben hierin een belangrijke rol.

Zorgmijders

Dit is een groep die geen hulpvraag heeft, maar wel zorg nodig heeft. Als mensen geen hulp willen, is het een enorme uitdaging om hen toch te bewegen zorg en hulp te accepteren. Dat is in eerste instantie niet aan de veiligheidsketen, maar de veiligheidsketen krijgt er vaak mee te maken. De buurt van deze personen ervaart soms ernstige overlast. Het is daarom van belang om bijvoorbeeld bemoeizorg in te blijven zetten om overlast voor voorkomen of te beëindigen. Deze groep zorgmijders is een groep die ook door de ernstige overlast en de complexe (veiligheid)problematiek in de Veiligheidskamer Achterhoek besproken wordt en waar een plan van aanpak voor gemaakt wordt.

Huiselijk geweld

Geweld in de rationele sfeer (seksueel geweld, huiselijk geweld, kindermishandeling en ouderenmishandeling) heeft een niet te bevatten impact op betrokkenen. Voor veilige leefomgeving is het belangrijk om zo vroeg mogelijk de problematiek te signaleren, aan te pakken en duurzaam op te lossen. Dit vraagt om een intensieve wisselwerking tussen het zorg- en veiligheidsdomein. Het gaat dan om een goede efficiënte en effectieve aanpak op de dader- en de slachtofferkant. Dit betekent dat wij de samenwerking met Veilig Thuis verder moeten versterken en verbeteren waar dat kan.

Helaas kent de gemeente Doetinchem ook gezinnen waar meerdere problemen spelen. De politie staat op de stoep, maar komt niet achter de voordeur, er wordt ontkent dat er iets aan de hand is. Vaak wordt dan Veilig Thuis door de politie of de gemeente ingeschakeld. Soms heb je aan de inzet van de zorg- en veiligheidsketen niet voldoende. Er zijn casussen waar psychosociale, medische, forensische en justitiële specialisten voor nodig zijn. Zij zitten in de zogenaamde Multidisciplinaire Aanpak. Deskundigen die gecoördineerd en gefaseerd onderzoek doen en opvang biedt na acuut, ernstig (seksueel) geweld of een gezamenlijke analyse en plan van aanpak maakt en uitvoert om structureel geweld te stoppen.

Als gemeente komen wij in beeld als er om een tijdelijk huisverbod wordt gevraagd (bevoegdheid burgemeester). De maatregel van een tijdelijk huisverbod is cruciaal om veiligheid en zorg te garanderen. Doetinchem heeft zich ook aangesloten bij het landelijke programma 'geweld hoort nergens thuis' (meerjarenprogramma om huiselijk geweld en kindermishandeling terug te dringen, de schade ervan te beperken en de vicieuze cirkel van geweld, de overdracht van generatie op generatie te doorbreken). Het behoeft geen verdere toelichting dat zorg- en veiligheidsketen/domein hier samen moeten optrekken.

8.3 Uitgangspunten

Zelfredzaamheid is een uitgangspunt en wij houden rekening met personen waar sprake is van verminderde of niet-zelfredzaamheid. Voor mensen die zorg mijden, die verward zijn, levert dit dan ook spanning op, omdat het zoeken is wat mensen wel kunnen en willen. Voor de prioriteit versterken van de keten zorg en veiligheid vormen de integrale ketenaanpak en informatie gestuurd werken belangrijke uitgangspunten.

8.4 Indicatoren/doelstellingen

Bij deze prioriteit gaat het ons om het proces voor een sterkere keten zorg en veiligheid, waarbij creatief denken en een sterkere, domein overstijgende samenwerking wordt gerealiseerd. We willen als resultaat van die sterkere zorg- en veiligheidsketen verminderde overlast en een hogere sociale veiligheid.

Bij het verbeteren van de zorg- en veiligheidsketen werken wij intensief samen met onder meer het Zorg en Veiligheidshuis, Veilig Thuis, politie, Openbaar ministerie, reclassering, GGZ (inclusief verslavingszorg), IrisZorg, GGD en Buurtplein.

Wij zetten in hoofdlijnen in op:

- Verbinding en vertrouwen tussen verschillende partijen vanuit de zorg- en veiligheidsketen
- Problemen signaleren,
- Informatie delen,
- Samenwerken vanuit eigen verantwoordelijkheid met het gezamenlijke doel en gedeeld belang
- Duidelijke afspraken en afstemming

8.5 Financiën

De kosten worden binnen de bestaande begroting gedekt.

Vanuit het veiligheidsdomein wordt jaarlijks al bijgedragen aan het Zorg en Veiligheidshuis Noord Oost Gelderland om regie te voeren. Hier is structureel budget voor beschikbaar. Als het gaat om de inzet van capaciteit, is het uitgangspunt dat het versterken van de zorg en veiligheidsketen via efficiënter en effectiever werken gerealiseerd moet worden. Dat betekent scherpere keuzes maken en geen zaken dubbel doen. Indien dit niet toereikend is dan zal er vanuit het veiligheidsdomein of het sociaal domein om extra dekking verzocht worden.

9. Samenwerking

In deze Kadernota vormt samenwerking een doorlopende lijn. Op veel plaatsen gaat dit goed en het kan altijd beter. Ook bij de concrete uitwerking van dit kader zal samenwerking centraal staan. Of het nu gaat om het verbeteren van de leefbaarheid in wijken en dorpen, of wanneer het gaat om de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

10. Veiligheidsbudget

De dekking van de in deze kadernota voorgenomen activiteiten is in de bestaande budgetten voorlopig geborgd.

Onderdelen die raken aan het veiligheidsdomein, maar strikt genomen qua financiering onder het sociaal domein vallen, zoals Veilig Thuis, is dekking binnen het betreffende programma's voorzien.

11. Overige veiligheidsthema's en onderwerpen 2020-2023

Het is belangrijk om de prioriteiten vast stellen. De vaststelling ervan zorgt ook voor inzet van de politie op deze prioriteiten. Het veiligheidsdomein is echter vele malen groter dan de twee prioriteiten. De Coronapandemie heeft ons nogmaals bevestigd dat veiligheid een grote rol speelt in ons dagelijks leven en ons regelmatig voor enorme uitdagingen stelt. Veiligheid is een dynamisch en weinig te voorspellen domein. Het zijn vaak dagkoersen waar meer gewerkt moet worden. Dit vergt maximale flexibiliteit van een burgemeester en zijn medewerkers. Los van die dynamiek zijn er natuurlijk tal van veiligheidsthema's en onderwerpen waar wij "dagelijks" aan werken en aan blijven werken. Deze zijn hieronder niet-limitatief en kort weergegeven.

Keurmerk Veilig Ondernemen - winkelgebied

- Samenwerking met ondernemers op het gebied van informatiedeling en voorlichting
- Keurmerk veilig ondernemen trajecten voor winkelgebieden, of andere samenwerkingsvormen
- Preventieve aanwezigheid handhavers in centrum en op de markten

Keurmerk Veilige Ondernemen - bedrijventerreinen

- Keurmerk veilig ondernemen voor bedrijventerreinen onderhouden met IG&D

Veilig uitgaan

- Horecabedrijven werken met de Collectieve Horecaontzeggingen
- Inzetten op beleid gebiedsverboden
- Afhandeling openbare orde- en leefbaarheidsklachten i.s.m. de politie
- Aandacht voor problematisch middelen gebruik door jongeren (inclusief lachgas)

Veilige evenementen

- Voorkomen drugsgebruik op evenementen
- Goede afstemming risicovolle evenementen in relatie tot beschikbaarheid politie en hulpdiensten
- Extra toezicht op grote evenementen (onderzoeken mobiel cameratoezicht)

Jeugdoverlast / jeugdcriminaliteit

- Lokale integrale aanpak (plus-min-mee-methodiek) jeugdgroepen via Jeugd Interventieteam (JIT)
- Prioritering overlastlocaties, goede gedeelde informatiepositie
- Opleiding en training boa's (jeugd)
- Inzet van en samenwerking met de Veiligheidskamer Achterhoek
- Kennisdeling jeugdstrafketen van preventie tot nazorg
- Convenant veilige school, inzet wijkagent scholen